

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 1ης Φεβρουαρίου 2007*

Στην υπόθεση C-266/05 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, ασκηθείσα στις 24 Ιουνίου 2005,

Jose Maria Sison, κάτοικος Ουτρέχτης (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενος από τον J. Fermon, avocat,

αναιρεσείων,

όπου ο έτερος διάδικος είναι το:

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από τους M. Bauer και E. Finnegan,

καθού πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, J. N. Cunha Rodrigues, K. Schiemann (εισηγητή), M. Pešić και E. Levits, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: L. A. Geelhoed

γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 22ας Ιουνίου 2006,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- ¹ Με την αίτησή του αναιρέσεως, ο J. M. Sison ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 26ης Απριλίου 2005, T-110/03, T-150/03 και T-405/03, Sison κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2005, σ. II-1429, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε τις προσφυγές του με αίτημα την ακύρωση τριών αποφάσεων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, της 21ης Ιανουαρίου, της 27ης Φεβρουαρίου και της 2ας Οκτωβρίου 2003, περί αρνήσεως της πρόσβασης σε ορισμένα έγγραφα (στο εξής, αντιστοίχως: πρώτη αρνητική απόφαση, δεύτερη αρνητική απόφαση και τρίτη αρνητική απόφαση και, συνολικά, αρνητικές αποφάσεις).

Το νομικό πλαίσιο και τα πραγματικά περιστατικά

Το νομικό πλαίσιο

- ² Η τρίτη, η τέταρτη, η ένατη και η ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43), έχουν ως εξής:

«(3) [...] Ο παρών κανονισμός ενοποιεί τις πρωτοβουλίες που έχουν ήδη αναληφθεί από τα θεσμικά όργανα εν όψει της βελτίωσης της διαφάνειας της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

(4) Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί να προσδώσει όσο το δυνατόν πληρέστερη πρακτική ισχύ στο δικαίωμα της πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα και να θεσπίσει τις γενικές αρχές και τα όρια της πρόσβασης αυτής σύμφωνα με το άρθρο 225, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ.

[...]

(9) Λαμβανομένου υπόψη του άκρως ευαίσθητου περιεχομένου τους, ορισμένα έγγραφα θα πρέπει να τυγχάνουν ειδικής μεταχείρισης. [...]

[...]

(11) Κατ' αρχήν, θα πρέπει να δοθεί στο κοινό πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα των θεσμικών οργάνων. Εντούτοις, ορισμένα δημόσια και ιδιωτικά συμφέροντα θα πρέπει να προστατεύονται μέσω εξαιρέσεων. [...]

3 Σκοπός του κανονισμού, σύμφωνα με το άρθρο 1, στοιχείο α', αυτού, είναι «να καθορίσει τις αρχές, τους όρους και τους περιορισμούς, για λόγους δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος, που διέπουν το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής [...], όπως προβλέπεται στο άρθρο 255 της Συνθήκης ΕΚ, ώστε να εξασφαλίζεται όσο το δυνατόν ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα».

4 Το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού, υπό τον τίτλο «Δικαιούχοι και πεδίο εφαρμογής», ορίζει:

«1. Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα των θεσμικών οργάνων, υπό την επιφύλαξη των αρχών, όρων και περιορισμών που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

[...]

5. Τα ευαίσθητα έγγραφα κατ' άρθρο 9, παράγραφος 1, υφίστανται ειδική μεταχείριση, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο.

[...]»

5 Το άρθρο 4 του κανονισμού 1049/2001, υπό τον τίτλο «Εξαιρέσεις», ορίζει:

«1. Τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σε ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

α) του δημόσιου συμφέροντος, όσον αφορά:

- τη δημόσια ασφάλεια,
- την άμυνα και τις στρατιωτικές υποθέσεις,
- τις διεθνείς σχέσεις,
- τη δημοσιονομική, νομισματική ή οικονομική πολιτική της Κοινότητας ή ενός κράτους μέλους,

[...]

2. Τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σ' ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

- των εμπορικών συμφερόντων ενός συγκεκριμένου φυσικού ή νομικού προσώπου, συμπεριλαμβανομένης της πνευματικής ιδιοκτησίας,
- των δικαστικών διαδικασιών και της παροχής νομικών συμβουλών,

— του σκοπού επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου,

εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.

[...]

4. Στην περίπτωση εγγράφων τρίτων, το θεσμικό όργανο διαβουλεύεται με τον τρίτο προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον μπορεί να εφαρμοσθεί η εξαίρεση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 ή 2, εκτός εάν είναι σαφές ότι το έγγραφο θα δημοσιοποιηθεί ή όχι.

5. Ένα κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από το θεσμικό όργανο να μην δημοσιοποιήσει ένα έγγραφο προερχόμενο από αυτό χωρίς προηγούμενη συμφωνία του.

6. Εάν μόνον μέρη του ζητουμένου εγγράφου καλύπτονται από οιαδήποτε εξαίρεση, τα υπόλοιπα μέρη του εγγράφου δίδονται στη δημοσιότητα.

[...]»

6 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού προβλέπει:

«Η αίτηση πρόσβασης σε ένα έγγραφο διατυπώνεται με οιαδήποτε γραπτή μορφή [...]. Ο αιτών δεν υποχρεούται να δικαιολογήσει την αίτηση.»

7 Το άρθρο 9 του ίδιου κανονισμού ορίζει:

«1. Ευαίσθητα έγγραφα είναι τα έγγραφα που προέρχονται από τα θεσμικά όργανα ή τους οργανισμούς που ιδρύουν, από τα κράτη μέλη, τις τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς, τα οποία διαβαθμίζονται ως “TRÈS SECRET/TOP SECRET”, “SECRET” ή “CONFIDENTIEL” σύμφωνα με τους κανόνες των σχετικών οργάνων οι οποίοι προστατεύουν βασικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών της στους τομείς που προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, και κυρίως στους τομείς της δημόσιας ασφάλειας, της άμυνας και των στρατιωτικών υποθέσεων.

[...]

3. Τα ευαίσθητα έγγραφα καταχωρίζονται στο μητρώο ή δίδονται στη δημοσιότητα μόνον μετά από σύμφωνη γνώμη του συντάκτη τους.

4. Το θεσμικό όργανο που αποφασίζει να αρνηθεί την πρόσβαση σε ευαίσθητο έγγραφο αιτιολογεί την απόφασή του κατά τρόπον ώστε να μη θίγονται τα συμφέροντα που προστατεύονται από το άρθρο 4.

[...]»

8 Κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001:

«Για κάθε έγγραφο, το μητρώο περιέχει μνεία του αριθμού εγγράφου [...], το θέμα ή/και σύντομη περιγραφή του περιεχομένου του εγγράφου [...]. Τα στοιχεία αναφοράς παρέχονται κατά τρόπον ώστε να μην υπονομεύεται η προστασία των συμφερόντων σύμφωνα με το άρθρο 4.»

- 9 Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 12 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο έχει τον τίτλο «Άμεση πρόσβαση με ηλεκτρονική μορφή ή μέσω μητρώου», ορίζουν τα εξής:

«1. Τα θεσμικά όργανα παρέχουν όσο το δυνατόν ευρύτερη άμεση πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα, με ηλεκτρονική μορφή ή μέσω μητρώου, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες τους.

2. Ειδικότερα, με την επιφύλαξη των άρθρων 4 και 9, παρέχεται άμεση πρόσβαση στα νομοθετικά έγγραφα, ήτοι τα έγγραφα που συντάχθηκαν ή παραλήφθηκαν στο πλαίσιο διαδικασιών για την έγκριση πράξεων που είναι δεσμευτικές στα ή για τα κράτη μέλη.»

Το ιστορικό της διαφοράς

- 10 Το Πρωτοδικείο εκθέτει το ιστορικό της διαφοράς με τις σκέψεις 2 έως 8 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ως εξής:

«2 Στις 28 Οκτωβρίου 2002, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως εξέδωσε την απόφαση 2002/848/EK για την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 2580/2001 για τη λήψη ειδικών περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, και την κατάργηση της απόφασης 2002/460/EK (ΕΕ L 295, σ. 12). Η απόφαση αυτή περιέλαβε τον προσφεύγοντα στον κατάλογο των προσώπων που υπόκεινται στη δέσμευση κεφαλαίων και χρηματικών περιουσιακών στοιχείων που θεσπίστηκε με τον κανονισμό αυτό (στο εξής: επίδικος κατάλογος). Ο κατάλογος αυτός ανανεώθηκε, μεταξύ άλλων, με την απόφαση 2002/974/EK του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2002 (ΕΕ L 337, σ. 85), και την απόφαση 2003/480/EK του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2003 (ΕΕ L 160, σ. 81), καταργώντας τις προηγούμενες αποφάσεις και καταρτίζοντας νέο κατάλογο. Το όνομα του προσφεύγοντος διατηρήθηκε όλες τις φορές στον εν λόγω κατάλογο.

- 3 Σύμφωνα με τον κανονισμό 1049/2001, ο προσφεύγων ζήτησε, με επιβεβαιωτική αίτηση της 11ης Δεκεμβρίου 2002, την πρόσβαση στα έγγραφα που οδήγησαν το Συμβούλιο στην έκδοση της αποφάσεως 2002/848 και την κοινοποίηση της ταυτότητας των κρατών που προσκόμισαν ορισμένα σχετικά έγγραφα. Με επιβεβαιωτική αίτηση της 3ης Φεβρουαρίου 2003, ο προσφεύγων ζήτησε την πρόσβαση σε όλα τα νέα έγγραφα που οδήγησαν το Συμβούλιο στην έκδοση της αποφάσεως 2002/974, με την οποία παραμένει στον επίδικο κατάλογο, και την ανακοίνωση της ταυτότητας των κρατών που προσκόμισαν ορισμένα συναφή έγγραφα. Με επιβεβαιωτική αίτηση της 5ης Σεπτεμβρίου 2003, ο προσφεύγων ζήτησε ειδικώς την πρόσβαση στα πρακτικά της Επιτροπής των Μονίμων Αντιπροσώπων (Coreper) 11311/03 EXT 1 CRS/CRP, σχετικά με την απόφαση 2003/480, καθώς και σε όλα τα έγγραφα που υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο πριν από την έκδοση της αποφάσεως 2003/480 και βάσει των οποίων περιλαμβάνεται και παραμένει στον επίδικο κατάλογο.
- 4 Το Συμβούλιο αρνήθηκε την πρόσβαση, έστω και μερική, απαντώντας σε καθεμία από τις αιτήσεις αυτές, με [την πρώτη, τη δεύτερη και την τρίτη αρνητική απόφαση αντιστοίχως].
- 5 Ως προς την πρώτη και δεύτερη αρνητική απόφαση, το Συμβούλιο ανέφερε ότι οι πληροφορίες που οδήγησαν στην έκδοση των αποφάσεων περί καταρτισμού του επίδικου καταλόγου περιλαμβάνονταν αντιστοίχως στα συνοπτικά πρακτικά του Coreper της 23ης Οκτωβρίου 2002 (13441/02 EXT 1 CRS/CRP 43) και της 4ης Δεκεμβρίου 2002 (15191/02 EXT 1 CRS/CRP 51) που ταξινομήθηκαν ως “CONFIDENTIEL UE”.
- 6 Το Συμβούλιο αρνήθηκε την πρόσβαση στα εν λόγω πρακτικά επικαλούμενο το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, πρώτη και τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001. Εξέθεσε, αφενός, ότι “η γνωστοποίηση των [εν λόγω πρακτικών] καθώς και των πληροφοριών που έχουν στην κατοχή τους οι αρχές των κρατών μελών που καταπολεμούν την τρομοκρατία θα καθιστούσε δυνατό στα πρόσωπα, τις ομάδες και οντότητες που αποτελούν αντικείμενο των εν λόγω πληροφοριών να βλάψουν τις δραστηριότητες των εν λόγω αρχών και θα έβλαπτε σοβαρά το δημόσιο συμφέρον όσον αφορά τη δημοσία ασφάλεια”. Αφετέρου, κατά το Συμβούλιο, η “γνωστοποίηση των εν λόγω πληροφοριών θα έβλαπτε επίσης την προστασία του δημοσίου συμφέροντος όσον αφορά τις διεθνείς σχέσεις, δεδομένου ότι οι διενεργούμενες στο πλαίσιο της καταπολε-

μήσεως της τρομοκρατίας ενέργειες ενέπλεκ[-αν] επίσης τις αρχές τρίτων χωρών”. Το Συμβούλιο αρνήθηκε τη μερική πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές για τον λόγο ότι “καλύπτονταν από τις παρατεθείσες εξαιρέσεις στο σύνολό τους”. Επιπλέον, το Συμβούλιο αρνήθηκε να ανακοινώσει την ταυτότητα των κρατών που προσκόμισαν συναφείς πληροφορίες επισημαίνοντας ότι “[η] [οι] αρχή[-ές] από τις οποίες προέρχονται οι συγκεκριμένες πληροφορίες, κατόπιν διαβουλεύσεως σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, είναι αντίθετη[-ες] προς τη γνωστοποίηση της αιτηθείσας πληροφορίας”.

- 7 Ως προς την τρίτη αρνητική απόφαση, το Συμβούλιο ανέφερε κατ’ αρχάς ότι η αίτηση του προσφεύγοντος αφορούσε το ίδιο έγγραφο με αυτό του οποίου την πρόσβαση του είχαν αρνηθεί με την πρώτη αρνητική απόφαση. Το Συμβούλιο επιβεβαίωσε την πρώτη αρνητική του απόφαση και προσέθεσε ότι η πρόσβαση στα πρακτικά 13441/02 έπρεπε επίσης να μην επιτραπεί λόγω της εξαιρέσεως σχετικά με τις δικαστικές διαδικασίες (άρθρο 4, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001). Το Συμβούλιο αναγνώρισε στη συνέχεια ότι ανέφερε εκ λάθους ως λυσιτελή τα πρακτικά 11311/03, σχετικά με την απόφαση 2003/480. Εξέθεσε συναφώς ότι δεν έλαβε άλλη πληροφορία ή έγγραφο που να δικαιολογεί την ανάκληση της αποφάσεως 2002/848 καθόσον αυτή αφορά τον προσφεύγοντα.
- 8 Ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή περί ακυρώσεως της αποφάσεως 2002/974, που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου με αριθμό T-47/03.»

Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 11 Ο προσφεύγων άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου τρεις διαδοχικές προσφυγές με αίτημα την ακύρωση, αντιστοίχως, της πρώτης αρνητικής αποφάσεως (υπόθεση T-110/03), της δεύτερης αρνητικής αποφάσεως (υπόθεση T-150/03) και της τρίτης αρνητικής αποφάσεως (υπόθεση T-405/03). Οι τρεις αυτές υποθέσεις συνεκδικάσθηκαν.

- 12 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο απέρριψε και τις τρεις προσφυγές.
- 13 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 26, 34 και 35 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η προσφυγή στην υπόθεση T-405/03 απορρίφθηκε, αφενός, ως απαράδεκτη, κατά το μέτρο που η συγκεκριμένη αρνητική απόφαση για πρόσβαση στο υπ' αριθ. 13441/02 πρακτικό είναι αποκλειστικά επιβεβαιωτική και, αφετέρου, ως αβάσιμη, όσον αφορά την άρνηση πρόσβασης σε άλλα έγγραφα, καθώς το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το Συμβούλιο απέδειξε επαρκώς κατά νόμο ότι τέτοια έγγραφα δεν υπάρχουν.
- 14 Η προσφυγή στην υπόθεση T-150/03 απορρίφθηκε ως αβάσιμη, καθώς το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, με τη σκέψη 38 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, την ανυπαρξία των εγγράφων που ζήτησε ο προσφεύγων.
- 15 Όσον αφορά την υπόθεση T-110/03, το Πρωτοδικείο έκρινε, καταρχάς, με τις σκέψεις 46 και 47 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως:

«46 Ως προς την έκταση του ελέγχου του Πρωτοδικείου επί της νομιμότητας μιας αρνητικής αποφάσεως πρέπει να σημειωθεί ότι, με τις αποφάσεις [της 19ης Ιουλίου 1999, T-14/98], Hautala κατά Συμβουλίου, [Συλλογή 1999, σ. II-2489], σκέψη 71, και [της 7ης Φεβρουαρίου 2002, T-211/00], Kuijter κατά Συμβουλίου, [Συλλογή 2002, σ. II-485], σκέψη 53, το Πρωτοδικείο αναγνώρισε στο Συμβούλιο ευρεία διακριτική ευχέρεια στο πλαίσιο αρνητικής αποφάσεως βασιζομένης, εν μέρει, όπως εν προκειμένω, στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος σε θέματα διεθνών σχέσεων. Με την απόφαση Kuijter κατά Συμβουλίου [...], αυτό το περιθώριο εκτιμήσεως αναγνωρίζεται στο θεσμικό όργανο οσάκις αυτό βασίζει την περί πρόσβασης άρνησή του στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος εν γένει. Επομένως, στους τομείς που έχουν σχέση με τις υποχρεωτικές εξαιρέσεις από την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001, τα θεσμικά όργανα διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως.

47 Συνεπώς, ο ασκούμενος από το Πρωτοδικείο έλεγχος επί της νομιμότητας των αποφάσεων των θεσμικών οργάνων, με τις οποίες αρνούνται την πρόσβαση σε έγγραφα λόγω των σχετικών με το δημόσιο συμφέρον εξαιρέσεων που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001, πρέπει να περιορίζεται στην εξέταση της τηρήσεως των κανόνων σχετικά με τη διαδικασία και την αιτιολογία της οικείας απόφασης, της ουσιαστικής ακρίβειας των πραγματικών περιστατικών, καθώς και της απουσίας προφανούς πλάνης κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστάσεων και της καταχρήσεως εξουσίας (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις Hautala κατά Συμβουλίου, [...], σκέψεις 71 και 72, που επιβεβαιώθηκε με την επί της αιτήσεως αναιρέσεως απόφαση, και Kuijer κατά Συμβουλίου, [...], σκέψη 53).»

16 Επί του λόγου ακυρώσεως που προέβαλε ο προσφεύγων ότι η άρνηση πρόσβασης στα αιτηθέντα έγγραφα συνιστά προσβολή του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη και, ειδικότερα, των εγγυήσεων που εξασφαλίζει το άρθρο 6, παράγραφος 3, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), καθώς και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε, με τις σκέψεις 50 έως 55 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ως εξής:

«50 Πρέπει να υπομνηστεί, αφενός, ότι, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων έχει «κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος». Συνεπώς, ο κανονισμός αυτός αποσκοπεί στη διασφάλιση της πρόσβασης όλων στα δημόσια έγγραφα και όχι μόνο την πρόσβαση του αιτούντος σε έγγραφα που τον αφορούν.

51 Αφετέρου, οι εξαιρέσεις από τη δυνατότητα πρόσβασης στα έγγραφα, που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001, έχουν συνταχθεί με επιτακτικούς όρους. Συνεπώς, τα θεσμικά όργανα είναι υποχρεωμένα να αρνούνται την πρόσβαση στα έγγραφα που εμπίπτουν στις εξαιρέσεις αυτές, οσάκις η απόδειξη των προβλεπομένων περιστάσεων προσκομίζεται (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 5ης Μαρτίου 1997, T-105/95, WWF UK κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-313, σκέψη 58, και της 13ης Σεπτεμβρίου 2000, T-20/99, Denkvit Nederland κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3011, σκέψη 39).

52 Επομένως, το ειδικό συμφέρον που μπορεί να επικαλεστεί ο αιτούμενος την πρόσβαση σε ένα έγγραφο που τον αφορά προσωπικά δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της εφαρμογής των υποχρεωτικών εξαιρέσεων που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001.

53 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι το Συμβούλιο ήταν υποχρεωμένο να του επιτρέψει την πρόσβαση στα αιτηθέντα έγγραφα στο μέτρο που τα έγγραφα αυτά του είναι αναγκαία για να εξασφαλίσει το δικαίωμά του για δίκαιη δίκη στο πλαίσιο της υποθέσεως T-47/03.

54 Δεδομένου όμως ότι το Συμβούλιο επικαλέστηκε τις υποχρεωτικές εξαιρέσεις που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001 στην πρώτη αρνητική απόφαση, δεν είναι δυνατόν να του προσάπτεται ότι δεν έλαβε υπόψη την ενδεχόμενη [ιδιαιτέρη] ανάγκη του προσφεύγοντος να διαθέτει τα αιτηθέντα έγγραφα.

55 Επομένως, ακόμη και αν υποτεθεί ότι τα έγγραφα αυτά αποδεικνύονται αναγκαία για την άμυνα του προσφεύγοντος στο πλαίσιο της υποθέσεως T-47/03, ζήτημα που υπάγεται στην εξέταση της τελευταίας αυτής υποθέσεως, το γεγονός αυτό δεν είναι λυσιτελές για την εκτίμηση του κύρους της πρώτης αρνητικής αποφάσεως.»

¹⁷ Το Πρωτοδικείο απέρριψε τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως που προέβαλε ο αναιρεσείων, ότι η πρώτη αρνητική απόφαση συνιστά παραβίαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως που υπέχουν τα θεσμικά όργανα από το άρθρο 253 ΕΚ, με το εξής αιτιολογικό:

«60 Όσον αφορά αίτηση πρόσβασης στα έγγραφα, οσάκις το οικείο θεσμικό όργανο αρνείται αυτή την πρόσβαση, πρέπει να αποδείξει, σε κάθε συγκεκριμένη

περίπτωση, βάσει των πληροφοριών που αυτό διαθέτει, ότι τα έγγραφα στα οποία ζητείται η πρόσβαση εμπίπτουν πράγματι στις εξαιρέσεις που απαριθμεί ο κανονισμός 1049/2001 (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 2000, C-174/98 P και C-189/98 P, Κάτω Χώρες και van der Wal κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-1, σκέψη 24). Πάντως, μπορεί να είναι αδύνατον να αναφερθούν οι λόγοι που δικαιολογούν την εχεμύθεια έναντι κάθε εγγράφου, χωρίς να γνωστοποιηθεί το περιεχόμενο αυτού και, συνεπώς, να στερηθεί η εξαίρεση του ουσιώδους σκοπού της (βλ. κατ' αναλογία, απόφαση WWF UK κατά Επιτροπής, [...], σκέψη 65).

- 61 Στο πλαίσιο της νομολογίας αυτής, επομένως, απόκειται στο θεσμικό όργανο που αρνήθηκε την πρόσβαση σε ένα έγγραφο να παράσχει μια αιτιολογία επιτρέπουσα να γίνει κατανοητό και να επαληθευθεί, αφενός, αν το αιτηθέν έγγραφο έχει πράγματι σχέση με τον τομέα που αφορά η προβαλλόμενη εξαίρεση και, αφετέρου, αν είναι πραγματική η ανάγκη προστασίας που έχει σχέση με την εξαίρεση αυτή.
- 62 Εν προκειμένω, όσον αφορά τα πρακτικά 13441/02, το Συμβούλιο ανέφερε σαφώς τις εξαιρέσεις επί των οποίων θεμελίωσε την άρνησή του, επικαλούμενο σωρευτικώς την πρώτη και τρίτη περίπτωση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001. Ανέφερε κατά τι ήσαν λυσιτελείς οι εξαιρέσεις αυτές σε σχέση με τα οικεία έγγραφα αναφερόμενο στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας και στην παρέμβαση τρίτων χωρών. Επιπλέον, παρέσχε μια σύντομη εξήγηση σχετικά με την προβαλλόμενη ανάγκη προστασίας. Έτσι, ως προς τη δημοσία ασφάλεια, εξέθεσε ότι η κοινοποίηση των εγγράφων θα έδινε την ευκαιρία στα πρόσωπα που αποτελούν αντικείμενο των πληροφοριών αυτών να βλάψουν τις ενέργειες των δημοσίων αρχών. Όσον αφορά τις διεθνείς σχέσεις, ανέφερε, σύντομα, την εμπλοκή τρίτων χωρών στο πλαίσιο της καταπολεμήσεως της τρομοκρατίας. Η συντομία της αιτιολογίας αυτής είναι παραδεκτή εν σχέσει προς το γεγονός ότι η αναφορά συμπληρωματικών πληροφοριών, παραπέμποντας ιδίως στο περιεχόμενο των οικείων εγγράφων, θα στερούσε τις επικαλούμενες εξαιρέσεις του σκοπού τους.
- 63 Ως προς την άρνηση μερικής πρόσβασης στα έγγραφα αυτά, το Συμβούλιο ρητώς ανέφερε, αφενός, ότι εξέτασε τη δυνατότητα αυτή και, αφετέρου, τον

λόγο για τον οποίο η δυνατότητα αυτή απορρίφθηκε, δηλαδή ότι τα οικεία έγγραφα καλύπτονταν εξ ολοκλήρου από τις εξαιρέσεις που επικαλέστηκε. Για τους ίδιους λόγους όπως προηγουμένως, το Συμβούλιο δεν μπορούσε να αναγνωρίσει ακριβώς τις περιλαμβανόμενες στα έγγραφα αυτά πληροφορίες χωρίς να στερήσει τις προβληθείσες εξαιρέσεις του σκοπού τους. Το γεγονός ότι η αιτιολογία αυτή φαίνεται στερεότυπη δεν συνιστά καθεαυτό έλλειψη αιτιολογίας καθόσον δεν εμποδίζει ούτε την κατανόηση ούτε την επαλήθευση της συλλογιστικής που ακολουθείται.

64 Ως προς την ταυτότητα των κρατών που προσκόμισαν λυσιτελή έγγραφα, πρέπει να σημειωθεί ότι το ίδιο το Συμβούλιο επεσήμανε την ύπαρξη εγγράφων προερχομένων από τρίτα κράτη με τις αρχικές αρνητικές του αποφάσεις. Αφενός, το Συμβούλιο ανέφερε τη συναφώς προβαλλομένη εξαίρεση, δηλαδή το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001. Αφετέρου, παρέσχε τα δύο κριτήρια εφαρμογής της εξαιρέσεως αυτής. Πρώτον, έκρινε σιωπηρώς αλλά κατ' ανάγκη ότι τα οικεία έγγραφα ήταν ευαίσθητα έγγραφα. Το στοιχείο αυτό είναι κατανοητό και επαληθεύσιμο ενόψει του πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται, ειδικά ενόψει της κατατάξεως ως “CONFIDENTIEL UE” των οικείων εγγράφων. Δεύτερον, το Συμβούλιο εξέθεσε ότι συμβουλευθήκε τις οικείες αρχές και έλαβε γνώση της αντιθέσεώς τους σε οποιαδήποτε γνωστοποίηση της ταυτότητάς τους.

65 Παρά τη σχετική συντομία της αιτιολογίας της πρώτης αρνητικής αποφάσεως (δύο σελίδες), ο προσφεύγων μπορούσε πλήρως να αντιληφθεί τους λόγους των αρνήσεων που του αντιτάχθηκαν και το Πρωτοδικείο μπορούσε να πραγματοποιήσει τον έλεγχό του. Επομένως, το Συμβούλιο ορθώς αιτιολόγησε τις εν λόγω αποφάσεις.»

18 Με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, που αντλείται από προσβολή του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα, ο αναιρεσείων προέβαλε παράβαση των άρθρων 1, δεύτερο εδάφιο, ΕΕ, 6, παράγραφος 1, ΕΕ και 255 ΕΚ, καθώς και του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 6, και του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001.

- 19 Αποφαινόμενο επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ότι, κατά την έκδοση της πρώτης αρνητικής αποφάσεως, το Συμβούλιο δεν εξέτασε συγκεκριμένα αν η γνωστοποίηση των στοιχείων που ζητήθηκαν μπορεί να θίξει το δημόσιο συμφέρον, παρέλειψε να σταθμίσει τα συμφέροντά του με αυτά του αναιρεσείοντος και δεν τήρησε την αρχή της συσταλτικής ερμηνείας των εξαιρέσεων από το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε, με τις σκέψεις 71 έως 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα εξής:

«71 Πρέπει να υπομνηστεί, εκ των προτέρων, ότι το Συμβούλιο δεν ήταν υποχρεωμένο, στο πλαίσιο των εξαιρέσεων που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001, να λάβει υπόψη το ειδικό συμφέρον του προσφεύγοντος να λάβει τα αιτηθέντα έγγραφα (βλ. σκέψεις 52 και 54 πιο πάνω).

[...]

- 74 Όσον αφορά, πρώτον, την προστασία του δημοσίου συμφέροντος σχετικά με τη δημοσία ασφάλεια, [...]

[...]

- 77 [π]ρέπει να γίνει δεκτό [...] ότι η αποτελεσματικότητα της καταπολεμήσεως της τρομοκρατίας προϋποθέτει ότι οι πληροφορίες τις οποίες κατέχουν οι δημόσιες αρχές σχετικά με πρόσωπα ή οντότητες ύποπτες για τρομοκρατία παραμένουν μυστικές, προκειμένου οι πληροφορίες αυτές να διατηρήσουν τη λυσιτέλειά τους και να καταστήσουν δυνατή μια αποτελεσματική δράση. Επομένως, η ανακοίνωση του αιτηθέντος εγγράφου στο κοινό κατ' ανάγκη θα είχε βλάψει

το δημόσιο συμφέρον σχετικά με τη δημοσία ασφάλεια. Συναφώς, η προβαλλομένη από τον προσφεύγοντα διάκριση μεταξύ των πληροφοριών στρατηγικού χαρακτήρα και των πληροφοριών που τον αφορούν προσωπικά δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πράγματι, οποιαδήποτε προσωπική πληροφορία θα αποκάλυπτε κατ' ανάγκη ορισμένες στρατηγικές πτυχές της καταπολεμήσεως της τρομοκρατίας, όπως τις πηγές των πληροφοριών, τη φύση των πληροφοριών αυτών ή τον βαθμό παρακολούθησής των υπόπτων για τρομοκρατία προσώπων.

- 78 Επομένως, το Συμβούλιο δεν υπέπεσε σε πρόδηλη περί την εκτίμηση πλάνη αρνούμενο την πρόσβαση στα πρακτικά 13441/02 για λόγους δημοσίας ασφάλειας.
- 79 Όσον αφορά, δεύτερον, την προστασία του δημοσίου συμφέροντος σχετικά με τις διεθνείς σχέσεις, είναι ολοφάνερο, έναντι της αποφάσεως 2002/848 και του κανονισμού 2580/2001, ότι το αντικείμενό της, δηλαδή η καταπολέμηση της τρομοκρατίας, εντάσσεται στο πλαίσιο διεθνούς δράσεως που θεσπίστηκε με το ψήφισμα 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών της 28ης Σεπτεμβρίου 2001. Στο πλαίσιο της σφαιρικής αυτής δράσεως, τα κράτη καλούνται να συνεργαστούν. Τα στοιχεία της διεθνούς αυτής συνεργασίας περιλαμβάνονται λίαν πιθανώς, βλ. υποχρεωτικώς, στο αιτηθέν έγγραφο. Σε κάθε περίπτωση, ο προσφεύγων δεν αμφισβήτησε το γεγονός ότι τρίτα κράτη εμπλέκονται στην έκδοση της αποφάσεως 2002/848. Αντιθέτως, ζήτησε να του ανακοινωθεί η ταυτότητα των εν λόγω κρατών. Συνεπώς, το αιτηθέν έγγραφο εντάσσεται πράγματι στο πεδίο της εξαιρέσεως που αφορά τις διεθνείς σχέσεις.
- 80 Η διεθνής αυτή συνεργασία στον τομέα της τρομοκρατίας προϋποθέτει εμπιστοσύνη εκ μέρους των κρατών στον εμπιστευτικό χαρακτήρα που προσδίδεται στις πληροφορίες που αυτά διαβίβασαν στο Συμβούλιο. Ενόψει της φύσεως του αιτηθέντος εγγράφου, το Συμβούλιο επομένως έκρινε, ορθώς, ότι η γνωστοποίηση του εγγράφου αυτού μπορούσε να διακυβεύσει τη θέση της Ευρωπαϊκής Ενώσεως στη διεθνή συνεργασία στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας.

81 Συναφώς, το επιχείρημα του προσφεύγοντος —σύμφωνα με το οποίο το απλό γεγονός ότι τρίτα κράτη εμπλέκονται στις δραστηριότητες των θεσμικών οργάνων δεν μπορεί να δικαιολογήσει την εφαρμογή της οικείας εξαιρέσεως— πρέπει να απορριφθεί για τους λόγους που εκτέθηκαν πιο πάνω. Πράγματι, αντίθετα προς αυτό που υποθέτει το εν λόγω επιχείρημα, η συνεργασία τρίτων κρατών εντάσσεται σε ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο πλαίσιο, δηλαδή την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, που δικαιολογεί το να παραμείνει μυστική η εν λόγω συνεργασία. Επιπλέον, διαβάζοντάς την ολόκληρη, η απόφαση αποκαλύπτει ότι τα οικεία κράτη αρνήθηκαν ακόμη και να γνωστοποιηθεί η ταυτότητά τους.

82 Συνεπώς, το Συμβούλιο δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση εκτιμώντας ότι η γνωστοποίηση του αιτηθέντος εγγράφου μπορεί να βλάψει το δημόσιο συμφέρον στον τομέα των διεθνών σχέσεων.»

20 Επί του τρίτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ότι η συσταλτική ερμηνεία του «κανόνα του συντάκτου» υποχρεώνει το Συμβούλιο να γνωστοποιεί την ταυτότητα των κρατών που προσκόμισαν τα σχετικά με την απόφαση 2002/848 έγγραφα, καθώς και την ακριβή φύση των εγγράφων αυτών, ούτως ώστε ο αναιρεσιών να μπορεί να ζητήσει πρόσβαση στα έγγραφα αυτά από τους συντάκτες τους, το Πρωτοδικείο, με τις σκέψεις 91 έως 99 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αποφάνθηκε ως εξής:

«91 Πρέπει εκ των προτέρων να σημειωθεί ότι η επιχειρηματολογία του προσφεύγοντος βασίζεται ουσιαστικώς σε παλαιά νομολογία σχετικά με τον κώδικα συμπεριφοράς της 6ης Δεκεμβρίου 1993, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 340, σ. 41, στο εξής: κώδικας συμπεριφοράς), που τέθηκε σε εφαρμογή με την απόφαση 93/731/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου (ΕΕ L 340, σ. 43), και [με] την απόφαση 94/90/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ της Επιτροπής, της 8ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής (ΕΕ L 46, σ. 58).

- 92 Δυνάμει του εν λόγω κώδικα συμπεριφοράς, οσάκις το έγγραφο που έχει στην κατοχή του ένα θεσμικό όργανο προέρχεται από τρίτο πρόσωπο, η αίτηση πρόσβασης πρέπει να απευθύνεται απευθείας στο πρόσωπο αυτό. Το Δικαστήριο συνήγαγε από αυτό ότι το θεσμικό όργανο πρέπει να διευκρινίζει στον ενδιαφερόμενο την ταυτότητα του συντάκτου του εγγράφου για να μπορεί να απευθύνεται απευθείας σ' αυτόν (απόφαση [της 6ης Μαρτίου 2003, C-41/00 P], Interporc κατά Επιτροπής, [Συλλογή 2003, σ. I-2125], σκέψη 49).
- 93 Αντιθέτως, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού 1049/2001, στο οικείο θεσμικό όργανο απόκειται να διαβουλευθεί το ίδιο τον τρίτο από τον οποίο προέρχεται το έγγραφο εκτός αν η θετική ή αρνητική απάντηση στην αίτηση πρόσβασης επιβάλλεται από μόνη της. Στην περίπτωση των κρατών μελών, αυτά μπορούν να ζητούν να απαιτείται η σύμφωνη γνώμη τους.
- 94 Ο κανόνας του συντάκτου, όπως εμφανιζόταν στον κώδικα συμπεριφοράς, υπέστη επομένως θεμελιώδη αλλαγή με τον κανονισμό 1049/2001. Επομένως, η ταυτότητα του συντάκτου προσλαμβάνει πολύ μικρότερη σημασία από ό,τι υπό το προηγούμενο καθεστώς.
- 95 Εξάλλου, για τα ευαίσθητα έγγραφα, το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001 ορίζει ότι τα έγγραφα αυτά “καταχωρίζονται στο μητρώο ή δίδονται στη δημοσιότητα μόνον μετά από σύμφωνη γνώμη του συντάκτη τους”. Διαπιστώνεται, επομένως, ότι τα ευαίσθητα έγγραφα τυγχάνουν εξαιρετικού καθεστώτος, αντικείμενο του οποίου είναι, προφανώς, η διασφάλιση του απορρήτου ως προς το περιεχόμενό τους και, ακόμη, ως προς την ύπαρξή τους.
- 96 Επομένως, το Συμβούλιο δεν είχε την υποχρέωση να γνωστοποιήσει τα οικεία έγγραφα, των οποίων οι συντάκτες είναι κράτη, σχετικά με την έκδοση της αποφάσεως 2002/848, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας των συντακτών αυτών, αρκεί, πρώτον, τα έγγραφα αυτά να αποτελούν ευαίσθητα έγγραφα και, δεύτερον, τα κράτη συντάκτες να έχουν αρνηθεί την ανακοίνωσή τους.

- 97 Πάντως, διαπιστώνεται ότι ο προσφεύγων δεν αμφισβητεί ούτε τη νομική βάση που επικαλείται το Συμβούλιο, δηλαδή το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, που συνεπάγεται ότι τα οικεία έγγραφα θεωρούνται ευαίσθητα, ούτε το γεγονός ότι το Συμβούλιο έλαβε αρνητική γνώμη των κρατών που είναι συντάκτες των οικείων εγγράφων.
- 98 Εκ περισσού, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα οικεία έγγραφα είναι ευαίσθητα έγγραφα. [...] Εξάλλου, ως προς το τεκμήριο της νομιμότητας που ακολουθεί κάθε δήλωση θεσμικού οργάνου, πρέπει να σημειωθεί ότι ο προσφεύγων δεν προσκόμισε καμία ένδειξη περί του ότι η δήλωση του Συμβουλίου —σύμφωνα με την οποία είχε λάβει αρνητική γνώμη των οικείων κρατών— είναι εσφαλμένη.
- 99 Επομένως, ορθώς το Συμβούλιο αρνήθηκε να γνωστοποιήσει τα οικεία έγγραφα, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας των συντακτών τους.»

Επί της αναιρέσεως

- 21 Με την αίτησή του αναιρέσεως, προς στήριξη της οποίας προβάλλει πέντε λόγους αναιρέσεως, ο αναιρεσείων ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και, εν συνεχεία, να αποφανθεί το ίδιο επί της διαφοράς, δεχόμενο τα αιτήματα για ακύρωση των αρνητικών αποφάσεων, τα οποία ο αναιρεσείων είχε προβάλει πρωτοδίκως. Ο αναιρεσείων ζητεί, επίσης, να καταδικαστεί το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

- 22 Το Συμβούλιο ζητεί την απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως και την καταδίκη του αναιρεσιδόντος στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως στις υποθέσεις T-150/03 και T-405/03

- 23 Πρέπει, καταρχάς, να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, από τα άρθρα 225 ΕΚ, 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και 112, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να παραθέτει επακριβώς τα επικρινόμενα σημεία της αποφάσεως της οποίας ζητείται η αναίρεση, καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν κατά τρόπο συγκεκριμένο το αίτημα αυτό (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2006, C-131/03 P, Reynolds Tobacco κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-7795, σκέψη 49, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 24 Εν προκειμένω, μολονότι ο αναιρεσιδών ζητεί με το δικόγραφο την αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως κατά το μέρος της που αφορά τις υποθέσεις T-110/03, T-150/03 και T-405/03, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι πέντε λόγοι που προβάλλει προς στήριξη αυτής στοχεύουν αποκλειστικά το αιτιολογικό βάσει του οποίου το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή του στην υπόθεση T-110/03. Οι λόγοι αυτοί, αντιθέτως, δεν περιέχουν καμία επίκριση κατά του αιτιολογικού βάσει του οποίου το Πρωτοδικείο απέρριψε τις προσφυγές στις υποθέσεις T-150/03 και T-405/03.
- 25 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο το αίτημα περί αναιρέσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως κατά το μέρος που αφορά την απόρριψη των προσφυγών στις υποθέσεις T-150/03 και T-405/03.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως στην υπόθεση T-110/03

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως, που αντλείται από παράβαση των άρθρων 220 ΕΚ, 225 ΕΚ και 230 ΕΚ, και από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη και του δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία

— Επιχειρήματα του αναιρεσείοντος

26 Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο, κρίνοντας, με τις σκέψεις 46 και 47 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το Συμβούλιο διαθέτει απεριόριστη διακριτική ευχέρεια σχετικά με το αν θα αρνηθεί την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα βάσει των προβλεπομένων στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001 εξαιρέσεων, καθώς και ότι ο δικαστικός έλεγχος της εν λόγω διακριτικής ευχέρειας περιορίζεται στην εξέταση της τηρήσεως των κανόνων σχετικά με τη διαδικασία και την αιτιολογία της οικείας αποφάσεως, της ουσιαστικής ακρίβειας των πραγματικών περιστατικών, καθώς και της απουσίας προφανούς πλάνης κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και της καταχρήσεως εξουσίας, άσκησε, κατά παράβαση του νόμου, περιορισμένο, και όχι πλήρη, έλεγχο νομιμότητας όπως επιβάλλει το άρθρο 230 ΕΚ. Εξάλλου, κατά το άρθρο 67, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο διαθέτει την ευχέρεια να ασκεί δικαστικό έλεγχο βάσει του περιεχομένου του εγγράφου στο οποίο δεν επιτράπηκε η πρόσβαση, πράγμα που επίσης επιβεβαιώνει ότι το Πρωτοδικείο υποχρεούται να ασκεί πλήρη έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων των θεσμικών οργάνων σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφά τους.

27 Επικουρικώς, ο αναιρεσείων προβάλλει ότι ο πλήρης έλεγχος νομιμότητας δικαιολογείται, σε κάθε περίπτωση, από τις ιδιαιτερότητες της υπό κρίση περιπτώσεως, η οποία παρουσιάζει τρεις διαφορές σε σχέση με την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Hautala κατά Συμβουλίου, για την οποία γίνεται λόγος στις σκέψεις 46 και 47 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Πρώτον, τα αιτηθέντα έγγραφα και η πρώτη αρνητική απόφαση εμπίπτουν εξ ολοκλήρου στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚ, και όχι της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, η οποία καθορίζεται με τον τίτλο V

της Συνθήκης ΕΕ. Δεύτερον, τα έγγραφα αυτά δεν προορίζονται για εσωτερική χρήση, αλλά αποτελούν μέρος της νομοθετικής διαδικασίας και, επομένως, η πρόσβαση σε αυτά πρέπει να είναι η κατά το δυνατόν ευρύτερη. Τρίτον, ο αναιρεσείων έχει εύλογο συμφέρον πρόσβασης στα εν λόγω έγγραφα, διότι τον αφορούν προσωπικά και οδήγησαν στην εγγραφή του στον επίδικο κατάλογο.

- 28 Κρίνοντας συναφώς, με τη σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το ειδικό συμφέρον που τυχόν επικαλείται ο αιτούμενος την πρόσβαση σε έγγραφο που τον αφορά προσωπικά δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της εφαρμογής των υποχρεωτικών εξαιρέσεων που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη σε δύο περιπτώσεις.
- 29 Αφενός, δεν άσκησε τον δικαστικό έλεγχο του υπό το πρίσμα της γενικής αρχής που θέτει το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', της ΕΣΔΑ, το οποίο ορίζει ότι «[ε]ιδικότερον, πας κατηγορούμενος έχει δικαίωμα [...] όπως πληροφορηθή, εν τη βραχυτέρα προθεσμία [...] και εν λεπτομερεία, την φύσιν και τον λόγον της εναντίον του κατηγορίας», μολονότι ο αναιρεσείων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής μιας τέτοιας διατάξεως λόγω της εγγραφής του στον επίδικο κατάλογο. Αφετέρου, το Πρωτοδικείο, μη λαμβάνοντας υπόψη το ειδικό συμφέρον του αναιρεσείοντος, παρέβη τον κανόνα ότι η απόφαση επί της αιτήσεως πρόσβασης στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων πρέπει να λαμβάνεται κατόπιν εξετάσεως των περιστάσεων της κάθε συγκεκριμένης περιπτώσεως.
- 30 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων προβάλλει ότι το Πρωτοδικείο, παραλείποντας να εξετάσει τη νομιμότητα της πρώτης αρνητικής αποφάσεως υπό το πρίσμα της αρχής του άρθρου 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', της ΕΣΔΑ και να απαντήσει στα συναφή επιχειρήματα του αναιρεσείοντος, προσέβαλε τα δικαιώματά του άμυνας και παραβίασε τη γενική αρχή που κατοχυρώνει το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη.
- 31 Με το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο, περιορίζοντας την έκταση του ελέγχου νομιμότητας και μη δεχόμενο το επιχείρημα περί παραβιάσεως της αρχής του ως άνω άρθρου 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', προσέβαλε επίσης το δικαίωμα ασκήσεως πραγματικής ένδικης προσφυγής που αντλεί ο αναιρεσείων από το άρθρο 13 της ΕΣΔΑ.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 32 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η έκταση του ελέγχου νομιμότητας που ο κοινοτικός δικαστής υποχρεούται να ασκεί δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ μπορεί να διαφέρει αναλόγως του οικείου τομέα.
- 33 Όσον αφορά τον δικαστικό έλεγχο της τηρήσεως της αρχής της αναλογικότητας, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως σε τομείς οι οποίοι προϋποθέτουν επιλογές πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής φύσεως εκ μέρους του, εντός των οποίων καλείται να προβεί σε σύνθετες εκτιμήσεις. Συνεπώς, η νομιμότητα μέτρου το οποίο έχει ληφθεί σε αυτούς τους τομείς θίγεται μόνον αν το μέτρο αυτό είναι προδήλως ακατάλληλο σε σχέση με τον σκοπό που επιδιώκει το αρμόδιο θεσμικό όργανο (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-344/04, IATA και ELFAA, Συλλογή 2006, σ. I-403, σκέψη 80, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 34 Αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει ο αναιρεσείων, ήταν ορθή και σύμφωνη με την ως άνω υπομνησθείσα νομολογία η κρίση που διατύπωσε το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 46 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σχετικά με την έκταση του ελέγχου νομιμότητας αποφάσεως με την οποία το Συμβούλιο αρνείται την πρόσβαση του κοινού σε έγγραφα δυνάμει των εξαιρέσεων του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001, ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει αν η γνωστοποίηση εγγράφων σχετικών με τομείς καλυπτόμενους από τις εξαιρέσεις αυτές ενδέχεται να θίξει το δημόσιο συμφέρον. Επίσης ορθή ήταν η κρίση που συνακόλουθα διατύπωσε το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 47 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο έλεγχος νομιμότητας που ασκεί ο κοινοτικός δικαστής επί τέτοιας αποφάσεως πρέπει να περιορίζεται στη διαπίστωση του αν τηρήθηκαν οι κανόνες περί της διαδικασίας και της αιτιολογίας της οικείας αποφάσεως, της ουσιαστικής ακρίβειας των πραγματικών περιστατικών, καθώς και της απουσίας προφανούς πλάνης κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και της καταχρήσεως εξουσίας.

- 35 Πρώτον, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, λόγω της ιδιαίτερης ευαισθησίας και σημασίας των συμφερόντων που προστατεύει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001, σε συνδυασμό με την υποχρέωση που το θεσμικό όργανο υπέχει από την εν λόγω διάταξη να αρνείται την πρόσβαση, όταν η γνωστοποίηση ενός εγγράφου στο κοινό μπορεί να θίξει τα συμφέροντα αυτά, η απόφαση που πρέπει να λάβει το θεσμικό όργανο είναι πολύπλοκη και απαιτεί λεπτούς χειρισμούς και ιδιαίτερη προσοχή. Επομένως, για την έκδοση τέτοιας αποφάσεως, απαιτείται διακριτική ευχέρεια.
- 36 Δεύτερον, πρέπει να επισημανθεί ότι τα κριτήρια του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001 είναι πολύ γενικά, καθώς, όπως προκύπτει από το γράμμα της διατάξεως αυτής, πρέπει να εκδίδεται αρνητική απόφαση οσάκις η γνωστοποίηση του οικείου εγγράφου «θα έθιγε», μεταξύ άλλων, τη «δημόσια ασφάλεια» ή τις «διεθνείς σχέσεις».
- 37 Από την εξέταση των προπαρασκευαστικών εργασιών για την έκδοση του εν λόγω κανονισμού προκύπτει, συναφώς, ότι τελικά αποκλείστηκαν ορισμένες διατάξεις που αποσκοπούσαν στην περαιτέρω διευκρίνιση του πεδίου εφαρμογής των σχετικών με το δημόσιο συμφέρον εξαιρέσεων για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού, διατάξεις οι οποίες αναμφίβολα θα διέδυναν τις δυνατότητες δικαστικού ελέγχου της εκτιμήσεως του θεσμικού οργάνου.
- 38 Αυτό ισχύει ιδίως όσον αφορά τη διευκρίνιση που περιείχε η πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2000, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ C 177, σ. 70), η οποία αποσκοπούσε στον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής των εξαιρέσεων αυτών μόνο στις περιπτώσεις που η γνωστοποίηση «θα μπορούσε να θίξει σοβαρά» την προστασία των συμφερόντων αυτών. Το ίδιο συνέβη και με την τριακοστή τροποποίηση της ως άνω προτάσεως κανονισμού, που περιλαμβάνεται στη νομοθετική πρόταση που περιέχει η έκθεση της Επιτροπής Ελευθεριών και Δικαιωμάτων των Πολιτών,

Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (A5-0318/2000), με την οποία προτάθηκε η αναδιατύπωση του άρθρου 4, κατά τρόπον ώστε η άρνηση πρόσβασης να προβάλλεται σσάκις η γνωστοποίηση ενός εγγράφου θα μπορούσε να υπονομεύσει «σοβαρά» τη δημόσια ασφάλεια ή «συμφέροντα ζωτικής σημασίας» για τις διεθνείς σχέσεις της Ενώσεως.

- 39 Τρίτον, όπως ορθώς προβάλλει το Συμβούλιο, οι αρχές που διατυπώνονται στις σκέψεις 46 και 47 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν προσκρούουν στο άρθρο 67, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Συγκεκριμένα, το τρίτο εδάφιο της διατάξεως αυτής, υπό τον τίτλο II, κεφάλαιο 3, τμήμα 2, του εν λόγω κανονισμού, περί των αποδεικτικών μέσων, ορίζει απλώς ότι, «[ό]ταν ένα έγγραφο, την πρόσβαση στο οποίο έχει αρνηθεί κοινοτικό όργανο, προσκομίζεται ενώπιον του Πρωτοδικείου στα πλαίσια προσφυγής σχετικά με τη νομιμότητα αυτής της αρνήσεως, το έγγραφο αυτό δεν κοινοποιείται στους άλλους διαδίκους». Σκοπός, όμως, της διατάξεως αυτής είναι προπαντός η διατήρηση των αποτελεσμάτων της αποφάσεως του θεσμικού οργάνου να μην κοινοποιήσει ένα έγγραφο μέχρι την έκδοση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου επί της ουσίας, δεδομένου ότι αντικείμενο της διαφοράς που τέθηκε στην κρίση του Πρωτοδικείου είναι ακριβώς η άρνηση γνωστοποίησης. Αντιθέτως, η εν λόγω δικονομική διάταξη, μολοντί ορίζει ότι το Πρωτοδικείο μπορεί ενδεχομένως να λάβει γνώση ενός εγγράφου στο οποίο δεν επιτράπη η πρόσβαση του κοινού, εντούτοις δεν ασκεί επιρροή στον καθορισμό της εκτάσεως του δικαστικού ελέγχου που ο κοινοτικός δικαστής υποχρεούται να ασκεί δυνάμει της Συνθήκης ΕΚ.
- 40 Όσον αφορά, τέταρτον, το επικουρικό επιχείρημα του αναιρεσείοντος, αντλούμενο από τις ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης υποθέσεως, οι οποίες απαριθμούνται στη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως, διαπιστώνεται ότι ούτε αυτές ασκούν οποιαδήποτε επιρροή όσον αφορά την έκταση του δικαστικού ελέγχου που υποχρεούται εν προκειμένω να ασκήσει το Πρωτοδικείο.
- 41 Όσον αφορά, πρώτον, τον ισχυρισμό του αναιρεσείοντος ότι τα αιτηθέντα έγγραφα συντάχθηκαν εν προκειμένω για να συμβάλλουν στην έκδοση πράξεως νομοθετικής φύσεως, αρκεί η επισήμανση ότι, ακόμη και αν ο ισχυρισμός αυτός αληθεύει, δεν ασκεί επιρροή ως προς το αν η γνωστοποίηση των εν λόγω εγγράφων θίγει τα συμφέροντα που προστατεύει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001 ούτε, ως εκ τούτου, ως προς το αν πρέπει να επιτραπεί η

ζητούμενη πρόσβαση στα έγγραφα αυτά. Πρέπει, ιδίως, να επισημανθεί συναφώς ότι το άρθρο 12, παράγραφος 2, του ως άνω κανονισμού ορίζει ότι πρέπει να παρέχεται άμεση πρόσβαση στα έγγραφα που συντάχθηκαν ή παραλήφθηκαν στο πλαίσιο διαδικασιών για την έγκριση πράξεων που είναι δεσμευτικές στα ή για τα κράτη μέλη, αλλά ορίζει επιπλέον ότι η πρόσβαση παρέχεται με την επιφύλαξη των άρθρων 4 και 9 του ίδιου κανονισμού.

42 Όσον αφορά, δεύτερον, το επιχείρημα που ο αναιρεσείων ισχυρίζεται ότι αντλεί από το γεγονός ότι τα αιτηθέντα έγγραφα και η πρώτη αρνητική απόφαση εμπίπτουν αποκλειστικά στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚ και δεν αφορούν την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, αρκεί η επισημάνση ότι κάτι τέτοιο δεν επαληθεύεται εν προκειμένω. Όπως τόνισε το Συμβούλιο, η απόφαση 2002/848, με την οποία προέβη στην έγγραφη του αναιρεσείοντος στον επίδικο κατάλογο, σχετίζεται άμεσα με την κοινή θέση 2002/847/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 28ης Οκτωβρίου 2002, για την ενημέρωση της κοινής θέσης 2001/931/ΚΕΠΠΑ για την εφαρμογή ειδικών μέτρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και για την κατάργηση της κοινής θέσης 2002/462/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 295, σ. 1).

43 Όσον αφορά, τρίτον, το ειδικό συμφέρον του αναιρεσείοντος να λάβει γνώση των εγγράφων των οποίων ζητήθηκε η γνωστοποίηση, πρέπει να τονιστεί ότι, όπως ορθώς έκρινε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 50 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σκοπός του κανονισμού 1049/2001 είναι να κατοχυρώσει το δικαίωμα πρόσβασης του κοινού εν γένει στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων και όχι να θεσπίσει κανόνες για την προστασία του ειδικού συμφέροντος ενός εκάστου προσώπου να έχει πρόσβαση σ' αυτά.

44 Τούτο προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τα άρθρα 2, παράγραφος 1, 6, παράγραφος 1, και 12, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού, καθώς και από τον τίτλο και την τέταρτη και την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού. Με την πρώτη από τις διατάξεις αυτές, διασφαλίζεται συγκεκριμένα το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα των θεσμικών οργάνων για κάθε πολίτη της Ενώσεως και για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος χωρίς διάκριση, ενώ με τη δεύτερη διάταξη διευκρινίζεται συναφώς ότι ο αιτών δεν

υποχρεούται να δικαιολογήσει την αίτησή του. Το άρθρο 12, παράγραφος 1, ορίζει ότι τα θεσμικά όργανα παρέχουν όσο το δυνατόν ευρύτερη και «άμεση» πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα, με ηλεκτρονική μορφή ή μέσω μητρώου. Επίσης, από τον τίτλο του κανονισμού 1049/2001, καθώς και από την τέταρτη και ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του προκύπτει ότι σκοπός του είναι να επιτρέψει την πρόσβαση του «κοινού» στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων.

45 Από την ανάλυση των προπαρασκευαστικών εργασιών του κανονισμού 1049/2001 προκύπτει εξάλλου ότι εξετάστηκε η δυνατότητα διευρύνσεως του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού αυτού, ώστε να λαμβάνονται υπόψη ορισμένα ειδικά συμφέροντα που μπορεί να επικαλεστεί ένα πρόσωπο προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση σε έγγραφο. Με την τριακοστή πρώτη τροπολογία που περιλαμβάνεται στη νομοθετική πρόταση που διατυπώθηκε με την έκθεση της Επιτροπής Ελευθεριών και Δικαιωμάτων των Πολιτών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, προτάθηκε η προσθήκη νέας παραγράφου στο άρθρο 4, όπως είχε διατυπωθεί με τη διαλαμβανόμενη στη σκέψη 38 της παρούσας αποφάσεως πρόταση της Επιτροπής, η οποία παράγραφος θα όριζε ότι, «[ό]ταν εξετάζει το δημόσιο συμφέρον για την αποκάλυψη του εγγράφου, το θεσμικό όργανο λαμβάνει επίσης υπόψη το συμφέρον που εκθέτει ο αιτών, καταγγέλλων ή άλλος δικαιούχος ο οποίος έχει δικαίωμα, συμφέρον ή υποχρέωση σε μια υπόθεση». Ομοίως, η έβδομη τροπολογία, που προτάθηκε με τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία περιλαμβάνεται στην ίδια έκθεση, αφορούσε την προσθήκη παραγράφου στο άρθρο 1 της εν λόγω προτάσεως της Επιτροπής, παραγράφου με την οποία διευκρινιζόταν ότι «κάθε αναφέρων ή καταγγέλλων και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει δικαίωμα, συμφέρον ή υποχρέωση σε ένα συγκεκριμένο θέμα («μέρος») έχει επίσης το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφο το οποίο δεν είναι προσιτό στο κοινό, αλλά μπορεί να επηρεάσει την εξέταση της υπόθεσής του, όπως περιγράφεται στον κανονισμό και στις εκτελεστικές διατάξεις που εγκρίνουν τα θεσμικά όργανα». Επιβάλλεται, όμως, η διαπίστωση ότι καμία από τις διατάξεις αυτές δεν περιελήφθη στον κανονισμό 1049/2001.

46 Επιπλέον, από το γράμμα του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού προκύπτει, όσον αφορά τις απαριθμούμενες στη διάταξη αυτή εξαιρέσεις από το δικαίωμα πρόσβασης, ότι η άρνηση του θεσμικού οργάνου είναι υποχρεωτική οσάκις η γνωστοποίηση ενός εγγράφου στο κοινό ενδέχεται να θίξει τα συμφέροντα που προστατεύει η εν λόγω διάταξη, χωρίς να απαιτείται σε τέτοια περίπτωση, αντιθέτως προς ό,τι προβλέπεται, μεταξύ άλλων, στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, στάθμιση των απαιτήσεων που επιβάλλει η προστασία των συμφερόντων αυτών με τις απαιτήσεις που επιβάλλουν άλλα συμφέροντα.

- 47 Από τις προηγηθείσες εκτιμήσεις προκύπτει ότι ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε με τη σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι το ειδικό συμφέρον ενός προσώπου για γνωστοποίηση εγγράφων δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη από το θεσμικό όργανο που καλείται να αποφασίσει αν η γνωστοποίηση των εγγράφων αυτών στο κοινό ενδέχεται να θίξει τα συμφέροντα που προστατεύει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001 και, εφόσον τούτο συμβαίνει, να αρνηθεί την αιτηθείσα πρόσβαση.
- 48 Ακόμη και αν ο αναιρεσιών δικαιούται, όπως υποστηρίζει, να πληροφορηθεί λεπτομερώς τη φύση και την αιτία της κατηγορίας που του προσάπτεται ως εκ της εγγραφής του στον επίδικο κατάλογο και, για την άσκηση του δικαιώματος αυτού, απαιτείται πρόσβαση στα έγγραφα που κατέχει το Συμβούλιο, αρκεί να επισημανθεί ότι, όπως ορθώς αποφάνθηκε το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 52 έως 55 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η άσκηση του δικαιώματος δεν μπορεί να γίνει ειδικότερα μέσω των μηχανισμών πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα που καταρτίστηκαν δυνάμει του κανονισμού 1049/2001.
- 49 Κατόπιν όλων των ανωτέρω, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 50 Το ίδιο ισχύει και για το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ότι το Πρωτοδικείο προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας, διότι δεν απάντησε στο επιχείρημα του αναιρεσιώντος που αντλείται από προσβολή του δικαιώματός του να πληροφορηθεί λεπτομερώς τη φύση και την αιτία της σε βάρος του κατηγορίας. Συγκεκριμένα, αρκεί να επισημανθεί συναφώς ότι, όπως προκύπτει από τα διαλαμβανόμενα στη σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως, το επιχείρημα αυτό εξετάστηκε και απορρίφθηκε από το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με τις σκέψεις 52 έως 55 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- 51 Με το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσιών ισχυρίστηκε ότι προσβλήθηκε το δικαίωμά του για άσκηση πραγματικής ένδικης προσφυγής κατά της βλάβης του δικαιώματός του να πληροφορηθεί λεπτομερώς τη φύση και την αιτία της κατηγορίας που του προσάπτεται ως εκ της εγγραφής του στον επίδικο κατάλογο.

52 Αρκεί, ωστόσο, να επισημανθεί συναφώς ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι υπάρχει τέτοιο δικαίωμα πληροφόρησης, αυτό δεν μπορεί να ασκείται ειδικά μέσω των μηχανισμών πρόσβασης στα έγγραφα που θεσπίζει ο κανονισμός 1049/2001. Επομένως, μια απόφαση περί αρνήσεως της πρόσβασης, η οποία εκδίδεται δυνάμει του κανονισμού αυτού, δεν μπορεί να συνιστά προσβολή του δικαιώματος αυτού ούτε, επομένως, μπορεί να ακυρωθεί διά της ευδοκιμήσεως προσφυγής ακυρώσεως κατά τέτοιας αποφάσεως. Κατά συνέπεια, το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει επίσης να απορριφθεί ως αβάσιμο.

53 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι τα τρία σκέλη του πρώτου λόγου που επικαλείται ο αναιρεσείων προς στήριξη της αιτήσεώς του αναιρέσεως δεν ευσταθούν και, επομένως, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, που αντλείται από προσβολή του δικαιώματος πρόσβασης σε έγγραφα λόγω εσφαλμένης ερμηνείας του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρώτη και τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 και λόγω εσφαλμένης εφαρμογής της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου

— Επιχειρήματα του αναιρεσείοντος

54 Με το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο εφάρμοσε εσφαλμένα τη σχετική με την προστασία της δημόσιας ασφάλειας εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 και, ως εκ τούτου, προσέβαλε το δικαίωμά του πρόσβασης στα έγγραφα.

- 55 Η ανάλυση στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 77 έως 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι πληροφορίες τις οποίες κατέχουν οι δημόσιες αρχές σχετικά με πρόσωπα ύποπτα για τρομοκρατία πρέπει εξ ορισμού να παραμένουν απόρρητες, αντιβαίνει στην απαίτηση για συσταλτική ερμηνεία των εξαιρέσεων ενός κανόνα και αποδυναμώνει εντελώς την αρχή της διαφάνειας.
- 56 Με το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων προβάλλει ότι το Πρωτοδικείο εφάρμοσε εσφαλμένα και τη σχετική με την προστασία του δημοσίου συμφέροντος εξαίρεση όσον αφορά τις διεθνείς σχέσεις, εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001.
- 57 Πρώτον, η ερμηνεία που δέχθηκε συναφώς το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 79, της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αντιβαίνει ωσαύτως στην απαίτηση για συσταλτική ερμηνεία όλων των εξαιρέσεων.
- 58 Δεύτερον, το Πρωτοδικείο, εκκινώντας από την εσφαλμένη υπόθεση ότι τα επίμαχα έγγραφα προέρχονται από τρίτα κράτη, ενώ προέρχονται από κράτη μέλη, προέβη, με τις σκέψεις 80 και 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σε εσφαλμένη ερμηνεία της έννοιας των «διεθνών σχέσεων», εφαρμόζοντάς την σε πληροφορίες που διαβιβάστηκαν στο Συμβούλιο από κράτη μέλη, ενώ η έννοια αυτή έχει εφαρμογή μόνον στις σχέσεις της Ενώσεως με τρίτα κράτη.
- 59 Τρίτον, κατόπιν της δημοσιοποίησης της συνεργασίας με τη Δημοκρατία των Φιλιππίνων, δεν ευσταθεί η διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι η μη γνωστοποίηση των αιτηθέντων εγγράφων δικαιολογείται από το ότι η συνεργασία μεταξύ της Ενώσεως και των τρίτων κρατών πρέπει να παραμένει απόρρητη.

- 60 Με το τρίτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι συνιστά νομική πλάνη η κρίση του Πρωτοδικείου ότι το Συμβούλιο νομίμως αρνήθηκε να γνωστοποιήσει την ταυτότητα των τρίτων κρατών που προσκόμισαν έγγραφα στο εν λόγω θεσμικό όργανο, παρά το ότι η πρώτη αίτηση του αναιρεσείοντος και η πρώτη αρνητική απόφαση αφορούσαν ακριβώς αυτό το ζήτημα. Το Πρωτοδικείο, παραλείποντας να εξετάσει και να ακυρώσει την αρνητική απόφαση όσον αφορά τη μερική πρόσβαση του αναιρεσείοντος, παρέβη το άρθρο 4, παράγραφος 6, του κανονισμού 1049/2001.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 61 Όπως προκύπτει από το άρθρο 1, σε συνδυασμό, μεταξύ άλλων, με την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1049/2001, σκοπός του κανονισμού αυτού είναι να προσδώσει όσο το δυνατόν πληρέστερη πρακτική αποτελεσματικότητα στο δικαίωμα πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή των θεσμικών οργάνων.
- 62 Ωστόσο, από τον κανονισμό αυτόν, ιδίως δε από την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη και το άρθρο 4, το οποίο προβλέπει συναφώς καθεστώς εξαιρέσεων, προκύπτει ακόμη ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα υπόκειται εξίσου σε ορισμένους περιορισμούς στηριζόμενους στο δημόσιο ή στο ιδιωτικό συμφέρον.
- 63 Δεδομένου ότι συνιστούν απόκλιση από τη γενική αρχή τής κατά το δυνατόν ευρύτερης πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα, οι εξαιρέσεις αυτές πρέπει, όπως ορθώς υπενθυμίζει ο αναιρεσείων, να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται συσταλτικά (βλ., κατά την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση Κάτω Χώρες και van der Wal κατά Επιτροπής, σκέψη 27).
- 64 Πρέπει, ωστόσο, να υπομνηστεί συναφώς ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 34 της παρούσας αποφάσεως, αυτή η αρχή τής συσταλτικής ερμηνείας δεν απαγορεύει, όσον αφορά τις εξαιρέσεις περί δημόσιου συμφέροντος του άρθρου 4, παράγραφος

1, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001, να διαθέτει το Συμβούλιο ευρεία διακριτική ευχέρεια όταν αποφασίζει αν η γνωστοποίηση ενός εγγράφου στο κοινό ενδέχεται να θίξει τα συμφέροντα που προστατεύει η διάταξη αυτή. Για τους λόγους που εκτέθηκαν κατά την εξέταση του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο έλεγχος νομιμότητας που ασκεί το Πρωτοδικείο επί αποφάσεως περί αρνήσεως της πρόσβασης σε έγγραφο, την οποία εξέδωσε το Συμβούλιο βάσει των εξαιρέσεων αυτών, πρέπει να περιορίζεται στη διαπίστωση του αν τηρήθηκαν οι κανόνες σχετικά με τη διαδικασία και την αιτιολογία της οικείας αποφάσεως, του υποστατού των πραγματικών περιστατικών, καθώς και της απουσίας προφανούς πλάνης κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και της καταχρήσεως εξουσίας.

⁶⁵ Βάσει των προκαταρκτικών αυτών εκτιμήσεων, επιβάλλεται η διαπίστωση, όσον αφορά το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει ο αναιρεσείων και όπως ορθώς προέβλεπε το Συμβούλιο, το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε νομική πλάνη με τις σκέψεις 77 και 78 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

⁶⁶ Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο, αφού έκρινε, με τη σκέψη 77 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα έγγραφα που κατέχουν οι δημόσιες αρχές σχετικά με πρόσωπα ή οντότητες ύποπτες για τρομοκρατία και τα οποία χαρακτηρίζονται ευαίσθητα κατά την έννοια του άρθρου 9 του κανονισμού 1049/2001 δεν πρέπει να γνωστοποιούνται, ώστε να μην υπονομεύεται η μάχη κατά της τρομοκρατίας και να μη θίγεται η προστασία της δημόσιας ασφάλειας, ορθώς κατέληξε, με τη σκέψη 78 της ίδιας αποφάσεως, ότι το Συμβούλιο δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως αρνούμενο την πρόσβαση στα αιτηθέντα έγγραφα με το αιτιολογικό ότι η γνωστοποίησή τους θα έθιγε το δημόσιο συμφέρον όσον αφορά τη δημόσια ασφάλεια.

⁶⁷ Αντιθέτως, όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, ότι ήταν εσφαλμένη η εφαρμογή της σχετικής με τις διεθνείς σχέσεις εξαιρέσεως του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, πρέπει να γίνει δεκτό εξ αρχής, χωρίς να απαιτείται να εξεταστούν τα λοιπά επιχειρήματα που προβάλλει ο αναιρεσείων στο πλαίσιο αυτού του σκέλους του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, ότι το Πρωτοδικείο, στηρίζοντας τη συλλογιστική του

στο ότι τα έγγραφα υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο από τρίτες χώρες, ενώ από τη δικογραφία προκύπτει ότι τα έγγραφα αυτά προήρθαν από κράτη μέλη, πράγμα που άλλωστε παραδέχεται το Συμβούλιο, παραποίησε με την απόφασή του τα πραγματικά περιστατικά.

- 68 Επιπλέον, είναι προφανές ότι συνέπεια της παραποίησης αυτής είναι, εν προκειμένω, ότι καθίσταται σε πολύ μεγάλο βαθμό ελαττωματική η συλλογιστική που αναπτύσσεται με τις σκέψεις 79 έως 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και βάσει της οποίας το Πρωτοδικείο καταλήγει, με τη σκέψη 82 της εν λόγω αποφάσεως, στο ότι το Συμβούλιο δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, αποφαινόμενο ότι η δημοσιοποίηση του αιτηθέντος εγγράφου μπορεί να βλάψει το δημόσιο συμφέρον στον τομέα των διεθνών σχέσεων.
- 69 Κατά πάγια νομολογία, η παραποίηση των πραγματικών περιστατικών μπορεί να προβληθεί κατ' αναίρεση και να επισύρει την αναίρεση της αποφάσεως που πάσχει τέτοιο ελάττωμα.
- 70 Εν προκειμένω, όμως, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 65 και 66 της παρούσας αποφάσεως, ήταν ορθή η κρίση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ότι η πρώτη αρνητική απόφαση εγκύρως στηρίχθηκε στην εξαίρεση περί δημοσίου συμφέροντος σχετικού με τη δημόσια ασφάλεια του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001.
- 71 Επιβάλλεται, επομένως, η διαπίστωση ότι, ακόμη και αν το Πρωτοδικείο δεν είχε παραποιήσει τα πραγματικά περιστατικά στον βαθμό που περιγράφεται στη σκέψη 67 της παρούσας αποφάσεως και δεχόταν, στην περίπτωση αυτή, ότι το Συμβούλιο κακώς στηρίχθηκε στην εξαίρεση περί δημοσίου συμφέροντος σχετικού με τις διεθνείς σχέσεις, εντούτοις το συμπέρασμα αυτό δεν θα οδηγούσε σε ακύρωση της πρώτης αρνητικής αποφάσεως από το Πρωτοδικείο, διότι αυτή δεν θα έχανε τη βασιμότητά της υπό το πρίσμα της εξαιρέσεως περί δημοσίου συμφέροντος σχετικού με τη δημόσια ασφάλεια.

- 72 Κατόπιν των προεκτεθέντων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η παραποίηση των πραγματικών περιστατικών από την οποία πάσχει η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν θίγει το διατακτικό της, το οποίο δεν χρειάζεται να ακυρωθεί για τον λόγο αυτόν [βλ., υπ' αυτή την έννοια, την απόφαση της 1ης Ιουνίου 2006, C-442/03 P και C-471/03 P, P & O European Ferries (Vizcaya) και Diputación Foral de Vizcaya κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-4845, σκέψεις 133 και 134].
- 73 Με το τρίτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων προβάλλει ότι το Πρωτοδικείο, συγχέοντας τα τρίτα κράτη με τα κράτη μέλη, παραποίησε τα πραγματικά περιστατικά. Υποστηρίζει ότι, λόγω της συγχύσεως αυτής, το Πρωτοδικείο παρέλειψε να ακυρώσει την πρώτη αρνητική απόφαση όσον αφορά τη μερική πρόσβαση, σχετικά με την ταυτότητα των κρατών που διαβίβασαν έγγραφα στο Συμβούλιο.
- 74 Ωστόσο, αρκεί να επισημανθεί συναφώς ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει ο αναιρεσείων, η εν λόγω σύγχυση δεν ασκεί καμία επιρροή στη συλλογιστική βάσει της οποίας το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 99 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ορθώς το Συμβούλιο αρνήθηκε να γνωστοποιήσει την ταυτότητα των κρατών που κατάρτισαν τα επίμαχα έγγραφα.
- 75 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 95 έως 97 της εν λόγω αποφάσεως, το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πράγματι στήριξε τη συλλογιστική του στο ότι, κατά το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001 —διάταξη την οποία επικαλέστηκε το Συμβούλιο με την πρώτη αρνητική απόφαση— τα ευαίσθητα έγγραφα δεν μπορούν να γνωστοποιηθούν χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του συντάκτη τους, η οποία εν προκειμένω δεν υπήρχε. Πάντως, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με τα σημεία 58 και 59 των προτάσεών του, το εν λόγω άρθρο 9, παράγραφος 3, εφαρμόζεται κατά τον ίδιο τρόπο ανεξαρτήτως του αν συντάκτης του εγγράφου είναι κράτος μέλος ή τρίτο κράτος.
- 76 Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος που προβάλλει ο αναιρεσείων προς στήριξη της αιτήσεώς του αναιρέσεως είναι αβάσιμος καθ' όλα τα σκέλη του και, ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως, που αντλείται από παραβίαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως

— Επιχειρήματα του αναιρεσείοντος

77 Ο αναιρεσείων προβάλλει καταρχάς, όσον αφορά αμφότερες τις εξαιρέσεις που επικαλείται το Συμβούλιο για να δικαιολογήσει την άρνηση πρόσβασης στα επίμαχα έγγραφα, ότι το Πρωτοδικείο εσφαλμένως θεώρησε επαρκή, με τις σκέψεις 62 και 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, την υπέρμετρα σύντομη και στερεότυπη αιτιολογία της πρώτης αρνητικής αποφάσεως και συμπλήρωσε την αιτιολογία αυτή με τους λόγους που παραθέτει στις σκέψεις 77, 80 και 81 της εν λόγω αποφάσεως.

78 Όσον αφορά, εν συνεχεία, την άρνηση μερικής πρόσβασης, το Πρωτοδικείο, όπως προκύπτει από τη σκέψη 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, έκρινε επίσης επαρκή μια τυπική αιτιολογία, κατά παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ.

79 Τέλος, όσον αφορά την άρνηση γνωστοποίησεως της ταυτότητας των κρατών μελών που διαβίβασαν τις επίμαχες πληροφορίες, η σύγχυση του Πρωτοδικείου μεταξύ κρατών μελών και τρίτων κρατών, είχε ως συνέπεια το Πρωτοδικείο να παραλείψει, κατά παράβαση τόσο του άρθρου 253 ΕΚ όσο και του άρθρου 230 ΕΚ, τον έλεγχο της αιτιολογίας ότι η γνωστοποίηση της ταυτότητας των εν λόγω κρατών συνιστά απειλή για το σχετικό με τη δημόσια ασφάλεια ή τις διεθνείς σχέσεις δημόσιο συμφέρον.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

80 Κατά πάγια νομολογία, η επιβαλλόμενη από το άρθρο 253 ΕΚ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξεως και να επιτρέπει να διαφανεί

κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εκδίδει την προσβαλλόμενη πράξη, ούτως ώστε οι ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και το αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκεί τον έλεγχό του. Η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, ιδίως του περιεχομένου της πράξεως, της φύσεως των προβαλλομένων λόγων και του συμφέροντος που έχουν ενδεχομένως στην παροχή διευκρινίσεων οι αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα τα οποία η πράξη αφορά άμεσα και ατομικά. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ., μεταξύ άλλων, την προπαρατεθείσα απόφαση *Interporc* κατά Επιτροπής, σκέψη 55 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

81 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο εφάρμοσε ορθώς τις αρχές αυτές και δεν υπέπεσε σε νομική πλάνη κρίνοντας ότι η αιτιολογία της πρώτης αρνητικής αποφάσεως, αν και σύντομη, όσον αφορά τόσο την άρνηση ολικής πρόσβασης όσο και την άρνηση μερικής πρόσβασης στα έγγραφα των οποίων ζητήθηκε η γνωστοποίηση, είναι πάντως κατάλληλη στο πλαίσιο της υποθέσεως και επαρκής ώστε να καθιστά δυνατό στον προσφεύγοντα να γνωρίζει τους λόγους για τους οποίους δεν επιτράπηκε η πρόσβαση, στο δε Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας με τον οποίο βαρύνεται.

82 Συγκεκριμένα, όπως ορθώς αποφάνθηκε το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 62 και 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και όπως ορθώς υποστήριξε το Συμβούλιο ενώπιον του Δικαστηρίου, η σύντομη αυτή δικαιολογείται ιδίως από την ανάγκη να μη θιγούν τα ευαίσθητα συμφέροντα που προστατεύουν οι εξαιρέσεις από το δικαίωμα πρόσβασης, τις οποίες προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρώτη και τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, διά της αποκαλύψεως πληροφοριών των οποίων την προστασία σκοπούν ακριβώς οι εξαιρέσεις αυτές.

83 Η ανάγκη να μην αποκαλύπτουν τα θεσμικά όργανα τα στοιχεία που ενδέχεται να θίξουν τα συμφέροντα τα οποία προστατεύονται ειδικά με τις εξαιρέσεις αυτές τονίζεται ιδίως στα άρθρα 9, παράγραφος 4, και 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001. Με την πρώτη από τις διατάξεις αυτές διευκρινίζεται, συγκεκριμένα, ότι το θεσμικό όργανο που αποφασίζει να αρνηθεί την πρόσβαση σε ευαίσθητο

έγγραφο αιτιολογεί την απόφασή του κατά τρόπον ώστε να μη θίγονται τα συμφέροντα που προστατεύονται από το άρθρο 4 του κανονισμού 1049/2001. Η δεύτερη από τις εν λόγω διατάξεις ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι, οσάκις στο μητρώο ενός θεσμικού οργάνου γίνεται μνεία ενός εγγράφου, αυτή η μνεία πρέπει να γίνεται κατά τρόπον ώστε να μην υπονομεύεται η προστασία των συμφερόντων που αφορά το άρθρο 4.

84 Την προηγηθείσα ανάλυση δεν επηρεάζει, στο πλαίσιο της εξετάσεως της ουσίας της διαφοράς, το ότι το Πρωτοδικείο παρέθεσε στοιχεία που δεν προκύπτουν σαφώς από την αιτιολογία της πρώτης αρνητικής αποφάσεως, μεταξύ των οποίων και τα διαλαμβανόμενα στις σκέψεις 77, 80 και 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στα οποία αναφέρεται ο αναιρεσείων.

85 Όσον αφορά την αιτιολογία στην οποία το Συμβούλιο στήριξε την πρώτη αρνητική απόφαση, ως προς την άρνησή του να γνωστοποιήσει την ταυτότητα των κρατών που διαβίβασαν τα έγγραφα, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η σύγχυση μεταξύ τρίτων κρατών και κρατών μελών, στην οποία υπέπεσε το Πρωτοδικείο, δεν ασκεί επιρροή στη συλλογιστική την οποία ακολούθησε το δικαστήριο αυτό με τις σκέψεις 64 και 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του αν η εν λόγω αιτιολογία πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ και βάσει της οποίας δεν διαπίστωσε παράβαση της διατάξεως αυτής.

86 Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο, με την ως άνω σκέψη 64, αναφέρεται στο ότι, από την αιτιολογία της πρώτης αρνητικής αποφάσεως προκύπτει, αφενός, ότι τα οικεία έγγραφα είναι ευαίσθητα κατά την έννοια του άρθρου 9 του κανονισμού 1049/2001 και, αφετέρου, ότι οι συντάκτες των εγγράφων αυτών αντιτάχθηκαν στη γνωστοποίηση των πληροφοριών που ζητήθηκαν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου. Διαπιστώνεται, συναφώς, ότι δεν ασκεί επιρροή η ταυτότητα των εν λόγω συντακτών και, ιδίως, το αν πρόκειται για τις αρχές κρατών μελών ή τρίτων κρατών.

87 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο τρίτος λόγος αναιρέσεως δεν είναι βάσιμος και, επομένως, πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τέταρτου λόγου αναιρέσεως, που αντλείται από παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας και προσβολή του δικαιώματος για αποτελεσματική δικαστική προστασία

— Επιχειρήματα του αναιρεσείοντος

- 88 Κατά τον αναιρεσείοντα, το Πρωτοδικείο περιόρισε κατά τρόπο αυθαίρετο το περιεχόμενο της προσφυγής του και, ως εκ τούτου, δεν τήρησε το τεκμήριο αθωότητας.
- 89 Αντιθέτως προς ό,τι αποφάνθηκε το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 50 έως 56 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, από τη δήλωση στην οποία προέβη ο σύμβουλος του αναιρεσείοντος κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι ο αναιρεσείων ζητεί πρόσβαση μόνο στα έγγραφα που τον αφορούν, ουδόλως συνάγεται ότι ο αναιρεσείων ζητεί, με την αίτησή του πρόσβασης, τη γνωστοποίηση των εγγράφων αυτών απλώς και μόνον για να προβάλει τα δικαιώματά του άμυνας στο πλαίσιο της εκκρεμούς υποθέσεως T-47/03.
- 90 Ο αναιρεσείων ισχυρίζεται ότι σκοπός της αιτήσεως αυτής ήταν η πρόσβαση, τόσο του κοινού όσο και του ιδίου, στα έγγραφα που δικαιολόγησαν την εγγραφή του στον επίδικο κατάλογο. Μόνον η πρόσβαση αυτή θα του επέτρεπε να αντι-μετωπίσει αποτελεσματικά τη σε βάρος του παραβίαση του τεκμηρίου της αθωότητας λόγω της εγγραφής του στον εν λόγω κατάλογο και της δημοσιοποιή-σεως του καταλόγου αυτού και θα καθιστούσε δυνατή μια δημόσια απάντηση και μια δημόσια συζήτηση τόσο επί του ζητήματος αυτού εν γένει όσο και σχετικά με τα αποδεικτικά στοιχεία που φέρεται να έχουν γίνει δεκτά σε βάρος του.
- 91 Αντιθέτως, η ενδεχόμενη πρόσβαση του αναιρεσείοντος στα εν λόγω έγγραφα στο πλαίσιο της υποθέσεως T-47/03, στην οποία αναφέρεται το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 55 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, δεν θα του παρείχε την αποτελεσματική δικαστική προστασία που διασφαλίζει το άρθρο 13 της ΕΣΔΑ υπέρ κάθε προσώπου του οποίου προσβάλλονται τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που κατοχυρώνει η σύμβαση αυτή.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- ⁹² Ο τέταρτος λόγος του αναιρεσείοντος συνίσταται ουσιαστικά στον ισχυρισμό ότι παραβιάστηκε το τεκμήριο αθωότητας λόγω της εγγραφής του στον επίδικο κατάλογο, ο οποίος στη συνέχεια δημοσιοποιήθηκε, και ότι η παραβίαση αυτή δικαιολογεί την πρόσβαση στα αιτηθέντα έγγραφα, διότι τόσο η γνωστοποίηση των εγγράφων αυτών όσο και η σχετική δημόσια συζήτηση που ενδεχομένως θα ακολουθούσε αποτελούσαν το μοναδικό αποτελεσματικό μέσο θεραπείας αυτής της παραβιάσεως.
- ⁹³ Επιβάλλεται η διαπίστωση, συναφώς, ότι με τον συγκεκριμένο λόγο αναιρέσεως, αν και φαινομενικά προσάπτεται στο Πρωτοδικείο πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά το περιεχόμενο της προσφυγής, στην πραγματικότητα αμφισβητείται θεμελιωδώς η νομιμότητα της πρώτης αρνητικής αποφάσεως, καθ' ότι, με την απόφαση αυτή, δεν επιτράπηκε η δημοσιοποίηση των επίμαχων εγγράφων και ότι, ως εκ τούτου, ο αναιρεσείων στερήθηκε το αποτελεσματικό μέσο θεραπείας της σε βάρος του παραβιάσεως του τεκμηρίου της αθωότητας, το οποίο κανονικά θα έπρεπε να ισχύει υπέρ του.
- ⁹⁴ Ο λόγος αυτός όμως, επειδή δεν προβλήθηκε προς στήριξη της προσφυγής που ασκήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου κατά της πρώτης αρνητικής αποφάσεως, συνιστά νέο λόγο με τον οποίον διευρύνεται το αντικείμενο της διαφοράς και ο οποίος δεν μπορεί να προβληθεί για πρώτη φορά κατ' αναίρεση.
- ⁹⁵ Συγκεκριμένα, αν επιτρεπόταν σε διάδικο να προβάλει για πρώτη φορά ενώπιον του Δικαστηρίου λόγο που δεν είχε προβάλει ενώπιον του Πρωτοδικείου, τούτο θα σήμαινε ότι ο διάδικος αυτός θα είχε τη δυνατότητα να υποβάλει στην κρίση του Δικαστηρίου, του οποίου η αναίρετική αρμοδιότητα είναι περιορισμένη, διαφορά με ευρύτερο περιεχόμενο από τη διαφορά που εκδίκασε το Πρωτοδικείο. Η αναίρετική

αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται, συνεπώς, στον έλεγχο της νομικής λύσεως που δόθηκε ενόψει των ισχυρισμών και επιχειρημάτων που προβλήθηκαν και εξετάστηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψη 59, της 30ής Μαρτίου 2000, C-266/97 P, VBA κατά VGB κ.λπ., Συλλογή 2000, σ. I-2135, σκέψη 79, της 29ης Απριλίου 2004, C-456/01 P και C-457/01 P, Henkel κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2004, σ. I-5089, σκέψη 50, καθώς και της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, C-167/04 P, JCB Service κατά Επιτροπής, Συλλογή, σ. I-8935, σκέψη 114).

- ⁹⁶ Επομένως, ο τέταρτος λόγος του αναιρεσείουντος πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

Επί του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, που αντλείται από προσβολή του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα λόγω εσφαλμένης ερμηνείας των άρθρων 4, παράγραφος 5, και 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001

— Επιχειρήματα του αναιρεσείουντος

- ⁹⁷ Με το πρώτο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων προβάλλει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη, κρίνοντας, με τις σκέψεις 63 και 96 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα άρθρα 4, παράγραφος 5, και 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001 επιτρέπουν άρνηση της γνωστοποίησης όχι μόνον του περιεχομένου των εγγράφων που προέρχονται από τα κράτη μέλη, εφόσον αυτά δεν συναινούν, αλλά και της ταυτότητας των κρατών αυτών, μολοντί η πληροφορία αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί «έγγραφο» κατά την έννοια των διατάξεων αυτών. Το Πρωτοδικείο διεύρυνε έτσι παρανόμως το πεδίο εφαρμογής των εξαιρέσεων που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές.
- ⁹⁸ Εξάλλου, η ερμηνεία των διατάξεων αυτών την οποία ακολούθησε το Πρωτοδικείο εμποδίζοντας την ταυτοποίηση του κράτους μέλους που υπέβαλε τα οικεία

έγγραφα, θα καθιστούσε αναποτελεσματικό το δικαίωμα του ενδιαφερόμενου να απευθυνθεί στις εθνικές αρχές, ώστε να αποκτήσει πρόσβαση στα έγγραφα αυτά δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας ή, τουλάχιστον, θα περιόριζε κατά τρόπο δυσανάλογο το δικαίωμα αυτό, υποχρεώνοντας τους ενδιαφερομένους να κινήσουν διαδικασίες σε όλα τα κράτη μέλη που ενδέχεται να κατέχουν τα εν λόγω έγγραφα.

- 99 Με το δεύτερο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο δεν απάντησε στο επιχείρημά του ότι το Συμβούλιο δεν παρέθεσε τους λόγους για τους οποίους η γνωστοποίηση της ταυτότητας των οικείων κρατών μελών ενδέχεται να θίξει το σχετικό με τη δημόσια ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις δημόσιο συμφέρον.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 100 Επιβάλλεται να επισημανθεί καταρχάς ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 97 και 98 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το πρώτο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως δεν αμφισβητήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου, το οποίο έκρινε αποδεδειγμένο χωρίς η κρίση αυτή να αμφισβητηθεί κατ' αναίρεση, αφενός, ότι τα έγγραφα για τα οποία γίνεται λόγος στην πρώτη αρνητική απόφαση είναι ευαίσθητα κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 9 του κανονισμού 1049/2001 και, αφετέρου, ότι η άρνηση γνωστοποιήσεως της ταυτότητας των κρατών προελεύσεως των εγγράφων αυτών στηρίχθηκε στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, δεδομένου ότι τα οικεία κράτη αντιτάχθηκαν στη γνωστοποίηση της πληροφορίας αυτής.

- 101 Λόγω, όμως, της ιδιαίτερης φύσεως των ευαίσθητων εγγράφων, το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001 διευκρινίζει ότι τέτοια έγγραφα καταχωρίζονται στο μητρώο ή δίνονται στη δημοσιότητα μόνο με τη σύμφωνη γνώμη του συντάκτη. Όπως ορθώς έκρινε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 95 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, από τις διευκρινίσεις αυτές συνάγεται ότι ο

συντάκτης ενός ευαίσθητου εγγράφου έχει την ευχέρεια να αντιταχθεί στη γνωστοποίηση όχι μόνον του περιεχομένου του εγγράφου, αλλά και της ίδιας της υπάρξεως του εγγράφου αυτού.

102 Επομένως, ο συντάκτης του εγγράφου μπορεί να ζητήσει την τήρηση του απορρήτου σχετικά με την ίδια την ύπαρξη ενός ευαίσθητου εγγράφου και, επομένως, ορθώς έκρινε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 96 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και όπως υποστήριξε το Συμβούλιο ενώπιον του Δικαστηρίου, ότι ο συντάκτης έχει την ευχέρεια να εμποδίσει τη γνωστοποίηση της ταυτότητάς του σε περίπτωση που γίνει γνωστή η ύπαρξη του εγγράφου.

103 Το συμπέρασμα αυτό, το οποίο επιβάλλεται από το γράμμα του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, δικαιολογείται και από την ιδιαίτερη φύση των, για τα οποία γίνεται λόγος στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, εγγράφων των οποίων το απολύτως ευαίσθητο περιεχόμενο δικαιολογεί, όπως προκύπτει από την ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, την ειδική μεταχείρισή τους. Το συμπέρασμα αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί δυσανάλογο εκ του λόγου ότι καθίσταται δυσκολότερο αν όχι πρακτικώς αδύνατο στον αιτούντα, του οποίου η αίτηση πρόσβασης σε ευαίσθητο έγγραφο δεν ευδοκιμεί, να εντοπίσει το κράτος προελεύσεως του εγγράφου αυτού.

104 Επομένως, δεδομένου ότι η νομική ανάλυση και η διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών, στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 95 έως 97 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αρκούν για να στηριχθεί το συμπέρασμα που διατύπωσε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 99 της εν λόγω αποφάσεως, δηλαδή ότι το Συμβούλιο νομίμως αρνήθηκε να γνωστοποιήσει την ταυτότητα των οικείων κρατών μελών, δεν χρειάζεται να εξεταστεί η αιτίαση περί εσφαλμένης ερμηνείας του άρθρου 4, παράγραφος 5, του κανονισμού 1049/2001, διότι η ανάλυση αυτή δεν μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να ανατρέψει το συμπέρασμα αυτό ούτε, ως εκ τούτου, το διατακτικό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

105 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει ο αναιρεσείων, το Πρωτοδικείο εξέτασε επαρκώς το επιχείρημά του ότι το Συμβούλιο εσφαλμένως παρέλειψε να

αναφέρει τους λόγους για τους οποίους η γνωστοποίηση της ταυτότητας των οικείων κρατών ενδέχεται να βλάψει το δημόσιο συμφέρον όσον αφορά τη δημόσια ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις.

106 Επιβάλλεται να επισημανθεί συναφώς ότι το Πρωτοδικείο, με τις σκέψεις 64 και 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, έκρινε ότι το Συμβούλιο, μνημονεύοντας στην πρώτη αρνητική απόφαση το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, απ' όπου συνάγεται αναγκαστικά ότι τα επίμαχα έγγραφα είναι ευαίσθητα, και επικαλούμενο την αντίρρηση των οικείων κρατών να γνωστοποιηθεί η ταυτότητά τους, κατέστησε δυνατό στον αναιρεσείοντα να κατανοήσει την αιτιολογία της εν λόγω αποφάσεως και στο Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχο του επ' αυτής.

107 Με τη σκέψη 64, το Πρωτοδικείο, μεταξύ άλλων, τόνισε ρητώς ότι τα δύο κριτήρια εφαρμογής του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001 είναι, αφενός, ότι το επίμαχο έγγραφο είναι ευαίσθητο και, αφετέρου, ότι ο συντάκτης του εγγράφου αντιτάχθηκε στη γνωστοποίηση της ζητηθείσας πληροφορίας. Το Πρωτοδικείο επισήμανε έτσι εμμέσως πλην σαφώς ότι η αντίρρηση του συντάκτη του εγγράφου αρκεί για να δικαιολογηθεί η άρνηση του Συμβουλίου να επιτρέψει την πρόσβαση στην εν λόγω πληροφορία, χωρίς το εν λόγω θεσμικό όργανο να υποχρεούται να εκθέσει τους λόγους της αρνήσεως ούτε, επομένως, να αναφέρει αν και με ποιο τρόπο η γνωστοποίηση της ταυτότητας αυτής μπορεί να θίξει τα συμφέροντα που προστατεύει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού.

108 Δεδομένου ότι δεν είναι βάσιμο κανένα από τα δύο σκέλη του, ο πέμπτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

109 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι οι λόγοι που προβλήθηκαν προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν ο ένας ως απαράδεκτος και οι λοιποί ως αβάσιμοι και, κατά συνέπεια, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ¹¹⁰ Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στη διαδικασία αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118 του ίδιου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το Συμβούλιο ζήτησε την καταδίκη του αναιρεσείοντος στα δικαστικά έξοδα και αυτός ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί ο αναιρεσείων στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**
- 2) Καταδικάζει τον J. M. Sison στα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)